

PenSam Bank A/S

Risikorapport 2020

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	2
Formål og erklæringer.....	3
1. Risikoprofil	3
2. Risikostyring.....	4
2.1. Risikostyringspolitik	4
2.2. Risikostyringsfunktionen og andre relevante funktioner	4
2.3. Rapportering.....	5
3. Kapitalstyring og solvensbehov	5
3.1. Kapitalgrundlag	6
3.2. Risikovægtede eksponeringer	6
3.3. Solvensbehov og det tilstrækkelige kapitalgrundlag	6
3.4. Solvensdækning	10
3.5. Gearing.....	11
4. Kreditrisiko	11
4.1. Kreditpolitik.....	11
4.2. Styring af kreditrisici	12
4.3. Sikkerheder	12
4.4. Modpartsrisiko	12
4.5. Eksponeringer med kreditrisiko	13
4.6. Nedskrivninger på udlån.....	13
5. Markedsrisiko	16
5.1. Markedsrisikopolitik	16
5.2. Styring af markedsrisici	16
5.3. Markedsrisiko i handelsbeholdningen	16
5.4. Markedsrisiko udenfor handelsbeholdningen.....	16
6. Operationelle risici	17
6.1. Politik for operationelle risici.....	17
6.2. Styring af operationelle risici	17
7. Likviditetsrisiko.....	17
7.1. Politik for likviditetsrisiko.....	17
7.2. Styring af likviditetsrisiko	17
8. Anvendelsesområde	18

Formål og erklæringer

Formålet med denne rapport er at redegøre for PenSam Banks risiko- og kapitalstyring. Rapporten er udarbejdet i overensstemmelse med oplysningskravene i Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov og giver en beskrivelse af de væsentligste risici, som banken er eksponeret overfor.

I henhold til Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov, skal PenSam Bank offentliggøre de i bekendtgørelsens bilag 2 anførte oplysningskrav minimum halvårligt. Det vurderes løbende, om der er behov for at offentliggøre oplysningerne hyppigere. Rapporteringen offentliggøres samtidig med årsrapporten og halvårsrapporten. I forbindelse med halvårsrapporten er det dog kun en del af den fulde risikorapport, der offentliggøres.

Rapporten opfylder sammen med årsrapporten bankens forpligtelser i henhold til oplysningskravene under søjle III i CRR forordningen.

PenSam Bank's bestyrelse og direktion har den 24. februar 2021 godkendt risikorapporten for 2020.

Det er bestyrelsens vurdering, at bankens risikostyring er tilstrækkelig og giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringssystemer er tilstrækkelige i forhold til bankens profil og strategi.

Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at nedenstående beskrivelse af bankens overordnede risikoprofil i tilknytning til bankens forretningsmodel, strategi samt nøgletal, giver et retvisende og dækkende billede af bankens risikostyring.

1. Risikoprofil

PenSam Bank er et 100% ejet datterselskab af PenSam Pension forsikringsaktieselskab og dermed en del af PenSam Holding koncernen. Koncernstrukturen er beskrevet i bankens årsrapport, som udgives samtidig med nærværende risikorapport. En overordnet beskrivelse af bankens kunder og dens produkter findes ligeledes i årsrapporten.

PenSam Bank er en privatkundebank, der udbyder enkle og gennemskuelige bankprodukter og -services. Den primære kundegruppe er FOA faggrupper, deres familier og husstandsmedlemmer.

Produkterne omfatter lån og kreditter til finansiering af andels- og ejerboliger (herunder realkreditbelåning via Totalkredit) samt bil og forbrug. Endvidere yder PenSam Bank indirekte garantier til kunder gennem udstedelse af bil- og boligkøbsbeviser. Derudover tilbyder PenSam Bank en række indlånsprodukter til frie midler i form af almindeligt indlån, opsparingskonti og forskellige former for pensionsopsparing.

PenSam Bank har i alle henseender tilstræbt at forenkle produkter og processer omkring håndteringen af kundernes behov, hvilket betyder, at PenSam Bank som udgangspunkt har et lavt risikoniveau.

PenSam Bank ønsker en effektiv og ansvarlig drift af selskabet, hvilket medfører, at alle væsentlige risici skal håndteres i henhold til det ønskede risikoniveau.

2. Risikostyring

2.1. Risikostyringspolitik

Bestyrelsen har vedtaget en politik for risikostyring. I denne politik defineres de væsentligste risikokategorier for PenSam Bank samt rammerne for disse. Politik for risikostyring fastlægger desuden ansvarsområder, formål, processer og rapporteringsprocedurer for risikostyringen i banken.

De væsentligste risikokategorier er følgende:

- Kreditrisiko: Risikoen for, at banken lider tab som følge af, at en udlånskunde eller anden modpart misligholder sine forpligtelser overfor banken.
- Markedsrisiko: Risikoen for tab som følge af kurs- eller prisændringer.
- Likviditetsrisiko: Risikoen for, at banken på kort eller langt sigt ikke har tilstrækkelig likviditet til at dække sine forpligtelser.
- Operationel risiko: Risiko for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde procedurer, menneskelige eller systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder inkl. retslige risici.

Der er vedtaget et sæt bevillingsrammer for investeringsaktiverne samt kreditgivningen. Bestyrelsen har givet direktionen en ramme, inden for hvilken den kan disponere. Rammen er videregiveret til relevante medarbejdere, som kan disponere inden for denne. Større engagementer skal behandles af bestyrelsen.

Retningslinjerne fra bestyrelse til direktion er videregiveret til medarbejderne i form af forretningsgange på de væsentligste forretningsområder samt bevillingsbeføjelser. Der er i den forbindelse også udarbejdet forretningsgange omhandlende hvidvask og terrorfinansiering.

2.2. Risikostyringsfunktionen og andre relevante funktioner

PenSam Bank har outsourcet en del af administrationen til den koncernforbundne virksomhed PenSam A/S. Bankens risikostyring samt regnskabsmæssige opgaver håndteres således af forretningsområde Finansiell Styring, mens bankens formueforvaltning varetages af forretningsområde Investering. Chefen for Risikostyringsafdelingen er udpeget som risikoansvarlig for PenSam Bank.

Den risikoansvarlige i PenSam Bank har overordnet ansvar for at sikre en effektiv risikostyring i forhold til de risikobehæftede aktivitetsområder samt at sikre et effektivt internt kontrolmiljø. Den risikoansvarlige har ansvaret for opgaverne i risikostyringsfunktionen, som omfatter at:

- Tilrettelægge og vedligeholde risikostyringsprocessen.
- Vurdere, om der er sammenhæng mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og reelle risici.
- Indsamle, vurdere og rapportere utilsigtede hændelser.
- Udarbejde solvensopgørelser.
- Vurdere principper for opgørelse af risici og anvendte modeller.

Der er endvidere udpeget en complianceansvarlig, som er ansvarlig for opgaverne i compliancefunktionen. Opgaverne i compliancefunktionen omfatter i henhold til ledelsesbekendtgørelsens § 17, at:

- Overvåge, kontrollere og vurdere om selskabets metoder, procedurer og eventuelle afhjælpnings foranstaltninger er effektive til at opdage og mindske risikoen for manglende overholdelse af gældende lovgivning, markedsstandarder eller interne regelsæt (compliance-risici).
- Rådgive og bistå ledelsen og de personer, der har ansvaret for de enkelte complianceområder med at sikre, at lovgivning, markedsstandarder og interne regelsæt overholdes.

Alle væsentlige risikoområder, samt den finansielle risikorapportering, rapportering omhandlende hvidvask og terrorfinansiering, hændelser og kontroller, behandles løbende af direktionen for PenSam Bank samt bankens risikoansvarlige.

Den daglige rådgivnings- og kreditgivningsfunktion er forankret i bankens egen organisation. Chefen for Kreditkontoret refererer til både Finansdirektøren og Forretningsdirektøren i banken, som begge refererer direkte til direktionen.

Der er etableret interne kontroller, som skal sikre, at alle væsentlige aktiviteter på kreditområdet overholdes, herunder bevillingsgrundlaget, kvaliteten af bevillingsprocessen, efterlevelse af kreditpolitikken og forretningsgang for kreditgivning. Kontrollerne udføres løbende af Kreditkontoret. Da PenSam Bank er en forholdsvis lille organisation, og der er krav om funktionsadskillelse, kontrollerer Risikostyringsafdelingen ligeledes, at kreditgivningen sker på betryggende vis.

2.3. Rapportering

Bestyrelsen modtager og godkender rapportering på alle væsentlige risikoområder i banken med en frekvens som angivet i tabel 1 nedenfor. I den kvartalsvise rapportering indgår bl.a. rapportering på overholdelse af samtlige af de af bestyrelsen fastlagte risikorammer.

Tabel 1. Rapportering på bestyrelsesniveau.

Område	Frekvens
Kreditrisici	Kvartalsvis
Finansiell risikorapport (solvens, kapital, og likviditet)	Kvartalsvis
ICAAP	Årlig
ILAAP	Årlig
Genopretningsplan	Årlig

Der udarbejdes ligeledes månedlig risiko- og performancerapportering, som tilgår ledende medarbejdere samt direktionen.

3. Kapitalstyring og solvensbehov

PenSam Bank har siden 2005 indberettet tilstrækkeligt kapitalgrundlag og individuelt solvensbehov, som det også følger af lovgivningen. Der er i opstillingen af metode og model taget hensyn til arten, størrelsen og kompleksiteten af PenSam Bank's forretninger.

Bankens interne grænseværdier for solvensprocenten fastlægges ved godkendelse af bankens genopretningsplan og opdateres minimum årligt. I genopretningsplanen anvendes en trafiklysmode, ifølge hvilken der er fastsat en gult lys grænseværdi for tidlig advarsel om negativ udvikling samt en rødt lys grænseværdi for genopretning. For at overholde gult lys grænseværdien for solvensprocenten, skal bankens solvensdækning være minimum 3,75% point højere end det individuelle solvensbehov plus NEP-tillægget. For at overholde rødt lys grænseværdien, skal solvensdækningen være minimum 1,25% point højere end det individuelle solvensbehov plus NEP-tillægget.

Bankens kapitalmålsætning er fastsat til genopretningsplanens gult lys grænseværdi tillagt en komfortbuffer på 2,5% point. Komfortbufferen fastsættes, så den svarer til det kombinerede kapitalbufferkrav, bestående af kapitalbevaringsbufferen samt den kontracykliske buffer.

Opgørelsen af solvensbehovet suppleres månedligt af interne stresstests samt større årlige stresstests i forbindelse med udarbejdelse af bankens forretningsplan og genopretningsplan, der begge kræver godkendelse af bestyrelsen.

3.1. Kapitalgrundlag

Banken har en simpel kapitalstruktur, idet kernekapitalen alene er udgjort af aktiekapital, overkurs ved emission og overført overskud. Opgørelsen af bankens kapitalgrundlag for ultimo 2020 fremgår af nedenstående tabel 2.

Tabel 2. Opgørelse af kapitalgrundlag, ultimo 2020.

Alle beløb i t. kr.	2020
Aktiekapital	65.000
Overkurs ved emission	45.000
Overført fra tidligere år	196.931
Egentlig kernekapital før fradrag	306.931
Årets underskud	-
Foreslået udbytte	-
Øvrige fradrag	-
Egentlig kernekapital efter fradrag	306.931

Banken har ikke supplerende kapital eller andre fradrag i kapitalgrundlaget, end de i tabel 2 angivne fradrag.

3.2. Risikovægtede eksponeringer

Bankens risikovægtede eksponeringer opgøres i overensstemmelse med Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov. I beregningen af de risikovægtede eksponeringer indgår kreditrisici, markedsrisici samt operationelle risici. Opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer for ultimo 2020 fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Risikovægtede eksponeringer, ultimo 2020.

Alle beløb i t. kr.	2020
Vægtet eksponering mod kredit-, modparts-, udvandrings- og leveringsrisiko	1.351.107
Vægtet eksponering mod markedsrisiko	112.038
Vægtet eksponering mod operationel risiko	139.335
Vægtet eksponering i alt	1.602.480

PenSam Bank anvender standardmetoden til opgørelse af eksponeringer mod kredit- og markedsrisici.

De vægtede eksponeringer mod operationelle risici beregnes på baggrund af 15% af basisindikatoren. Basisindikatoren defineres som et 3-årigt gennemsnit af summen af nettorenteindtægter og ikke-renterelaterede nettoindtægter.

3.3. Solvensbehov og det tilstrækkelige kapitalgrundlag

Det individuelle solvensbehov fastsættes ud fra bestyrelsens egen vurdering af bankens kapitalbehov som følge af de risici, som banken påtager sig. Vurderingen foretages i bankens ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment

Process). I ICAAP identificeres de risici, som banken er eksponeret overfor, og det vurderes hvorvidt specifikke risici kan mitigeres med interne processer eller må afdækkes med kapital.

Opgørelsen af bankens solvensbehov foretages i henhold til Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter og tager udgangspunkt i 8+ metoden. Ifølge 8+ metoden beregnes solvensbehovet som 8% af de risikovægtede eksponeringer (søjle I) med tillæg på de områder, hvor banken har særlige risici, der nødvendiggør et individuelt tillæg til bankens solvensbehov (søjle II)

I vurderingen af områder, hvor banken kan have særlige risici, der ikke kan antages at være dækket af 8% kravet, indgår følgende risikoområder:

1. Kreditrisiko. I vurderingen indgår:
  - i. Kreditrisiko for store kunder med finansielle problemer
  - ii. Særlige kreditrisici for øvrige kunder
  - iii. Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer, geografi, brancher eller på sikkerheder

2. Markedsrisiko. I vurderingen indgår:
  - i. Renterisiko i handelsbeholdningen
  - ii. Kreditspændsrisiko i handelsbeholdningen
  - iii. Rente- og kreditspændsrisiko udenfor handelsbeholdningen
  - iv. Aktierisiko
  - v. Valutarisiko

3. Likviditetsrisiko

4. Operationelle risici

5. Indtjeningsrisiko

6. Risiko for høj udlånsvækst

De ovennævnte risikoområder vurderes at være dækkende for, at solvensbehovet opgøres på passende forsigtig vis, samt at opgørelsen lever op til kravene i Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter.

Nedenfor beskrives de enkelte risikoområder.

3.3.1. Kreditrisiko

Kreditrisiko er bankens risiko for tab som følge af, at en udlånskunde eller en anden modpart misligholder sine forpligtelser over for PenSam Bank. Kreditrisikoen er det væsentligste risikoområde, og derfor ligger her det største forretningsmæssige fokus.

I beregningen af tillæg til solvensbehovet for ekstraordinær kreditrisiko ud over solvenskravet på 8%, sondres der mellem tre områder: i. Kreditrisiko for store kunder med finansielle problemer, ii. Særlige kreditrisici for øvrige kunder og iii. Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer, geografi, brancher eller sikkerheder.

Store kunder med finansielle problemer

En stor kunde defineres her som en kunde med et samlet engagement på mere end 2% af kapitalgrundlaget. En kunde med finansielle problemer defineres som en kunde tilhørende Finanstilsynets bonitetskategori 1 eller 2c.

Ultimo 2020 havde PenSam Bank få privatkunder med et samlet engagement på over 2% af kapitalgrundlaget. Ingen af de store kunder kan kategoriseres som kunder med finansielle problemer og forventes ej heller at blive det i fremtiden. Derfor medregner banken ikke et tillæg for store kunder med finansielle problemer.

Særlige kreditrisici for øvrige kunder

Bankens kreditportefølje består næsten udelukkende af privatkunder med mindre engagementer under 2% af kapitalgrundlaget. PenSam Bank vurderes derfor at have en simpel udlånsportefølje.

I den løbende overvågning af kreditporteføljen fokuseres på porteføljens overordnede kreditkvalitet samt udviklingen af relevante dele af kreditporteføljen. Den løbende overvågning af dele af kreditporteføljen dækker bl.a. over nye kunder, store kunder, svage og nødlidende engagementer samt produktsammensætning af porteføljen.

Ultimo 2020 var 97% af bankens udlånsvolumen (opgjort ekskl. garantier) placeret i Finanstilsynets bonitetskategorier for gode og normale kunder (bonitetskategori 3, 2a og 2b).

Baseret på bankens kreditprofil samt den løbende overvågning af kreditrisikoen vurderes, at der ikke er særlige kreditrisici for øvrige kunder med engagementer under 2% af kapitalgrundlaget, som ikke er tilstrækkeligt dækket af søjle I kravet. Således vurderes et tillæg for særlige kreditrisici for øvrige kunder ikke nødvendigt.

Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer, brancher, geografi eller sikkerheder

Der indregnes et tillæg for koncentrationsrisiko på individuelle engagementer, hvis bankens 20 største engagementer udgør mere end 4% af den samlede eksponeringsmasse. Tillægget beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter.

Banken har ikke nævneværdige eksponeringer ud over detailsegmentet. Dårlige konjunkturer i en eller flere brancher tillægges således ikke større betydning, og et tillæg for koncentrationsrisiko på brancher vurderes ikke nødvendigt.

Kredit- og sikkerhedsporteføljen betragtes hovedsageligt som veldiversificeret, dog med en relativt stor eksponering mod andelsboliger i hovedstadsområdet. På grund af den store koncentration i dette segment medtages et tillæg for koncentrationsrisiko på udlån til andelsboliger.

Kreditrisici medtages i den interne stresstest af bankens kapital i form af en stigning i nedskrivningsprocent samt udlånsvolumen. Stigningen i udlånsvolumen følger af en antagelse om vækst i udlån og garantier samt forhøjet træk på kreditter.

3.3.2. Markedsrisiko

Markedsrisikoen består hovedsageligt af rente- og kreditspændrisiko i handelsbeholdningen. Denne stammer fra placering af overskudslikviditeten fra bankens indlånsoverskud i likvide fondsaktiver. Bankens investeringsportefølje er udelukkende placeret i DKK denominerede aktiver af høj kreditkvalitet.

Renterisiko i handelsbeholdningen

Gennem investeringspolitikken og dertil hørende retningslinjer er der fastsat rammer for renterisikoen, som generelt tilstræbes at være lav. Da obligationsporteføljen udgør en væsentlig del af bankens balance, kan renterisikoen i forhold til basiskapitalen dog godt være væsentlig, selv ved lave varigheder.

Tillægget for renterisiko beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter. Således indregnes et tillæg for renterisiko, hvis den højeste værdi af renterisikoen i pct. af basiskapital inden for de seneste 12 måneder er højere end 4%.

På nuværende tidspunkt er den højeste værdi af renterisikoen i pct. af basiskapital inden for de seneste 12 måneder lavere end 4%, hvorfor der ikke indregnes et tillæg til solvensbehovet for renterisiko.

Renterisiko medtages i den interne stresstest af bankens kapital.

Kreditspændrisiko i handelsbeholdningen

Den strategiske porteføljesammensætning og dertilhørende benchmark fastlægges årligt i bankens investeringsstrategi. Rammen for kreditspændrisikoen på bankens obligationsportefølje bestemmes ud fra kreditspændrisikoen på den fastlagte benchmark portefølje. Metoden til beregning af tillægget for kreditspændrisiko er baseret på Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for

kreditinstitutter. Således beregnes tillægget på basis af den maksimale kreditspændsrisiko, der kan opnås indenfor den af bestyrelsen fastsatte risikoramme for kreditspændsrisiko.

Rente- og kreditspændsrisiko udenfor handelsbeholdningen

Da alt ind- og udlån i banken er variabelt forrentet, er rente- og kreditspændsrisikoen udenfor handelsbeholdningen begrænset. Derfor indregnes ikke et tillæg for overnormal rente- eller kreditspændsrisiko udenfor handelsbeholdningen.

Aktierisiko

Aktiebeholdningen består udelukkende af en mindre beholdning af sektoraktier. Derfor vurderes bankens aktierisiko at være dækket af 8% kravet.

Valutarisiko

PenSam Bank har ingen betydelige eksponeringer mod valutarisiko, hvorfor bankens valutarisiko vurderes at være dækket af 8% kravet.

3.3.3. Likviditetsrisiko

Banken har på nuværende tidspunkt ingen markedsbaseret funding eller indlån fra professionelle aktører, og forventes ej heller at få det over det næste år. Da banken desuden ikke har nævneværdigt omfang af prislelsomme indlån, indregnes ikke et tillæg til solvensbehovet for overnormal likviditetsrisiko.

Der udføres løbende stresstests af bankens likviditet.

3.3.4. Operationelle risici

For at vurdere, om der er afsat tilstrækkelig kapital i søjle I til at dække operationelle risici, tager PenSam Bank udgangspunkt i Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter. De valgte tillæg er baseret på en konkret vurdering af eventuelle mangler i forhold til den reelle risiko og et niveau, som bankens indtjening ikke forventes at kunne dække.

Ultimo 2020 bestod bankens tillæg for overnormale operationelle risici af tillæg i forbindelse med hhv. kredit- og kontrolområdet, IT-anvendelse samt nye eller skærpede regler.

3.3.5. Indtjeningsrisiko

For at tage højde for eventuelle tab og eventuel utilstrækkelig indtjeningsevne til at absorbere disse medregnes et tillæg til 8% kravet, hvis basisindtjeningen er mindre end 1% af bankens samlede udlån og garantier. Tillægget beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter.

Indtjeningsrisici stresses i den interne stresstest af bankens kapital.

3.3.6. Udlånsvækst

For at tage højde for at en høj udlånsvækst kan påføre banken en overnormal kreditrisiko, medregnes et tillæg for udlånsvækst, hvis banken forventer en udlånsvækst på over 10% for det kommende år. Bankens forretningsplan giver ikke anledning til at indregne et tillæg for udlånsvækst i solvensbehovet.

Vækstrisici medtages som en stigning i kreditrisikoen i den interne stresstest af bankens kapital.

3.3.7. Individuelt solvensbehov

Opgørelsen af PenSam Bank's individuelle solvensbehov opdelt på de forskellige risikoområder fremgår af tabel 4 nedenfor.

Tabel 4. Individuelt solvensbehov opdelt på risikoområder, ultimo 2020.

Risikoområde	Tilstrækkeligt kapitalgrundlag (mio. kr.)	Solvensbehov (%)
Lovpligtigt minimumskrav	128	8,0%
Tillæg for:		
- Kreditrisici	4	0,3%
- Markedsrisici	4	0,2%
- Indtjeningsrisici	6	0,4%
- Udlånsvækst	0	0,0%
- Operationelle risici	6	0,4%
- Likviditetsrisiko	0	0,0%
I alt	149	9,3%

Som det fremgår af tabel 4, havde banken et individuelt solvensbehov på 9,3% ultimo 2020. Dette består af minimumskravet på 8% plus et individuelt tillæg på 1,3% point bestående af tillæg for kreditrisici, markedsrisici, indtjeningsrisici og operationelle risici.

Det tilstrækkelige kapitalgrundlag er fastsat ud fra det individuelle solvensbehov, der således er større end både kapitalgrundlagskravet og minimumskapitalkravet. Banken har ikke et solvenskrav som følge af påbudte foranstaltninger.

3.4. Solvensdækning

PenSam Bank's kapitalforhold med hensyn til kapitalgrundlag og solvens fremgår af tabel 5 nedenfor.

Tabel 5. Kapitalforhold, ultimo 2020.

	2020
Kapitalgrundlag efter fradrag, mio. kr.	307
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag, mio. kr.	149
Individuelt solvensbehov	9,3%
Kapitalbevaringsbuffer	2,5%
Kontracyklisk buffer	0,0%
NEP-tillæg	1,2%
Samlet solvensbehov	13,0%
Kapitalprocent	19,2%
Solvensoverdækning	6,1%

Kapitalgrundlaget steg med 53 mio. kr. i løbet af 2020, hvilket skyldes en kapitaltilførsel på 50 mio. kr. fra PenSam Pension til PenSam Bank samt et positivt resultat for året på 3,3 mio. kr. efter skat. Kapitaltilførslen blev gennemført medio marts 2020.

Det samlede solvensbehov består af bankens individuelle solvensbehov samt det kombinerede kapitalbufferkrav og NEP-tillæg. Som det fremgår af tabel 5, udgjorde bankens samlede solvensbehov 13,0% ultimo 2020.

Som reaktion på Covid-19, besluttede erhvervsministeren den 12. marts 2020 at frigive den kontracykliske buffer med øjeblikkelig virkning. Således har den kontracykliske buffer udgjort 0% siden marts 2020. Det systemiske risikoråd forventer tidligst at henstille om en forøgelse af bufferen i 2021. Da der går 12 mdr. fra det besluttes at

hæve bufferen, til forøgelsen træder i kraft, forventes den kontracykliske buffer derfor at forblive uændret på 0% i 2021.

Kapitalbevaringsbufferen har været fuldt indfaset siden primo 2019, mens NEP-tillægget fortsat er under indfasning. Finanstilsynet har pga. Covid-19 valgt at udskyde hvert trin i indfasning af NEP-kravet med et halvt år. Således er NEP-tillægget konstant frem til den 1. juli 2021, hvor det stiger med 0,94% point fra 1,24% til 2,18%. Den 1. juli 2023 er NEP-tillægget fuldt indfaset.

Solvensoverdækningen ift. det samlede solvensbehov udgjorde 6,1% point ultimo 2020, hvilket er en stigning på 1,5% point siden ultimo 2019. Denne stigning følger af det øgede kapitalgrundlag.

Med baggrund i den tilførte kapital samt det positive resultat for 2020, anses PenSam Bank's solvensoverdækning for tilstrækkeligt stort til at imødekomme fremtidige følgevirkninger af Covid-19 samt indfasningen af NEP-kravet og eventuelle fremtidige forhøjelser af den kontracykliske buffer. Kapitalgrundlaget vurderes således tilstrækkeligt til at imødekomme fremtidige risici.

3.5. Gearing

Udover de i afsnit 3.3. nævnte risikoområder følges udviklingen i bankens gearing. Gearingsgraden, der defineres som størrelsen af bankens basiskapital i forhold til summen af bankens aktiver og ikke-balanceførte poster, bliver overvåget hver måned. En høj gearingsgrad er udtryk for en lav gearing. Bankens bestyrelse har besluttet, at risiko for overdreven gearing skal være uvæsentlig, og at gearingsgraden derfor skal være højere end 10%. Ultimo 2020 havde banken en gearingsgrad på 11,9%.

Da gearingsgraden historisk har ligget stabilt over 10%, indgår gearingsrisiko på nuværende tidspunkt ikke i vurderingen af særlige risici.

4. Kreditrisiko

Kreditrisikoen er PenSam Bank's væsentligste risikoområde. Herunder hører koncentrationsrisiko, der opstår når udlånsvolumen er koncentreret på eksempelvis få store enkeltengagementer.

4.1. Kreditpolitik

I PenSam Bank's kreditpolitik redegøres bl.a. for kreditvurderings- og kreditgivningsprincipper, samt hvilken sikkerhedsstillelse banken kan modtage. Kreditpolitikken bliver løbende justeret i forhold til de samfundsmæssige konjunkturer. Minimum en gang årligt bliver kreditpolitikken revideret og godkendt af bestyrelsen.

Banken yder alene lån og kreditter til private kunder. Kundegruppen omfatter hovedsagelig pensionskunderne i PenSam samt kunder med tilknytning til FOA og disses familier.

Med henblik på at begrænse bankens tabsrisiko er der gennem gældende politikker, retningslinjer og forretningsgange, fastsat specifikke interne grænser for størrelsen på enkelt engagementer og summen af store engagementer. Samtlige engagementer vurderes løbende. Endvidere vurderes alle engagementer i forbindelse med låneansøgninger og enhver ændring, der har indflydelse på kundens betalingsevne og/eller -vilje.

Bankens politik ved overtagelse af engagementer er - i det omfang banken bliver vidende herom - at der ikke indgås aftaler med potentielle kunder, hvorpå andre pengeinstitutter har enten realiseret tab eller foretaget en individuelt vurderet nedskrivning.

Bankens retningslinjer angiver, i hvilket omfang direktionen er bemyndiget til at yde lån, garantier mv. Retningslinjerne justeres jævnlige og er videredelegeret til de enkelte disponerende medarbejdere i form af bl.a. forretningsgange og bevillingsbeføjelser for kreditgivning.

4.2. Styring af kreditrisici

Ved etablering af engagementer eller forhøjelse af engagementer med kunder, skal banken ved en tilbundsgående kreditvurdering dokumentere, at kunden er kreditværdig. Det vil sige, at kunden besidder såvel evne som vilje til at opfylde nuværende og fremtidige forpligtelser over for banken. PenSam Bank indgår som hovedregel ikke engagementer, der indebærer kreditrisici med personer, som er registreret i RKI Kreditinformation eller i kort- og checkmisbrugerkartoteket.

For at estimere kundernes kreditmæssige adfærd, benytter banken en adfærdsscoremodel udviklet af BEC. Modellen anvendes i forbindelse med beregning af bankens nedskrivninger og indgår som et centralt element i forhold til kunderådgivernes kreditgivning. Det sidste betyder, at modellen er med til at ensarte forudsætningerne for tildeling af kredit, hvilket forstærker kreditstyring i banken.

Et vigtigt element i BEC's klassifikationsmodel er den løbende overvågning af kundernes migrationer mellem forskellige risikoklasser, og i den henseende er banken særligt opmærksom på kunder, hvis kreditværdighed er forværret i en given måned.

I overensstemmelse med gældende politikker, retningslinjer og forretningsgange rapporteres der løbende til direktion og bestyrelse om bankens største kreditengagementer og overtræk. Endvidere rapporteres der løbende på udviklingen i boniteten i den samlede udlånsportefølje.

Én gang årligt afholdes aktivgennemgang af signifikante udlån. Her gennemgås værdiansættelsen af bankens største udlånsengagementer, og der rapporteres om alle engagementer større end 1,8 mio. kr. Gennemgangen foretages typisk i løbet af 1. halvår.

4.3. Sikkerheder

PenSam Bank benytter sig kun af pant som sikkerhedsstilling. Der tages sikkerhed i ejerpantebreve ved fast ejendom, mens der ved lån til bil og andelsbolig sker registrering af sikkerheden i henholdsvis bil- og andelsboligbogen.

4.4. Modpartsrisiko

Ultimo 2020 havde PenSam Bank kun få store engagementer med et samlet engagement på mere end 2% af bankens kapitalgrundlag.

I PenSam Bank's bevillingsproces og i den almindelige engagementsovervågning tages der højde for den beregnede eksponeringsværdi, således at det sikres, at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten.

På investering af overskudslikviditeten ønsker PenSam Bank at være et pengeinstitut med en lav kompleksitet og en konservativ risikoprofil, så overskudslikviditeten er værdisikker og ikke udsætter egenkapitalen for risiko for større tab. Det ønskede risikoniveau afspejles i de rammer og beføjelser, som bestyrelsen har videredelegeret.

Modpartsrisikoen overfor andre pengeinstitutter skal så vidt muligt minimeres gennem begrænset kontantindestående i andre pengeinstitutter. Der er fastlagt rammer for placering af indlån i de specifikke pengeinstitutter.

4.5. Eksponeringer med kreditrisiko

I nedenstående tabeller vises en dekomponering samt løbetidsfordeling af bankens eksponeringer med kreditrisiko.

Tabel 6. Eksponeringer med kreditrisiko, inkl. ikke-balanceførte poster, fordelt på eksponeringskategorier, ultimo 2020.

Alle beløb i t. kr.	Uvægtet	Vægtet
Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker	52.724	-
Eksponeringer mod institutter	153.219	42.687
Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder m.v. ¹⁾	54.466	54.466
Eksponeringer mod detailkunder	1.543.317	1.157.071
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	118.716	89.037
Eksponeringer hvorpå der er restance eller overtræk	3.519	4.340
Eksponeringer mod aktier	1.110	1.110
Andre eksponeringer	2.396	2.396
I alt	1.929.467	1.351.107

1) Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder m.v. udgøres af BEC kapitalindskud samt lign. modpartseksponeringer.

Tabel 7. Eksponeringer med kreditrisiko efter nedskrivninger og før hensyntagen til virkninger af kreditrisikoreduktion, ultimo 2020.

Alle beløb i t. kr.	Uvægtet	Vægtet
Poster uden for handelsbeholdningen	1.518.128	1.036.942
Ikke-balanceførte poster	411.339	314.165
Poster i alt med kreditrisiko	1.929.467	1.351.107

Tabel 8. De samlede eksponeringers restløbetider, ekskl. ikke-balanceførte poster, ultimo 2020.

	Anfordring	< 3mdr.	3-12 mdr.	1-5 år	> 5 år
Eksponering mod centralregeringer eller centralbanker	49.988	-	1.323	-	1.413
Eksponeringer mod institutter	153.219	-	-	-	-
Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder m.v.	-	-	-	-	30.063
Eksponeringer mod detailkunder	18.949	43.707	112.080	469.648	533.183
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	1.571	3.621	9.286	38.910	44.174
Eksponeringer hvorpå der er restance eller overtræk	56	129	332	1.392	1.580
Eksponeringer mod aktier	-	-	-	-	1.110
Andre eksponeringer	2.396	-	-	-	-
I alt	226.179	47.457	123.021	509.949	611.522

4.6. Nedskrivninger på udlån

PenSam Bank benytter sig ikke af overgangsordningen i forbindelse med implementeringen af IFRS9 regnskabsreglerne, og har således implementeret IFRS9 regnskabsreglerne primo 2018. IFRS9 regnskabsreglerne medfører, at der nedskrives på baggrund af de forventede fremtidige kredittab.

Det forventede kredittab beregnes som en funktion af sandsynligheden for misligholdelse (PD), eksponeringsværdi ved misligholdelse (EAD) og tab ved misligholdelse (LGD). I beregningerne er der indarbejdet fremadskuende informationer, der repræsenterer ledelsens forventninger til den fremadrettede udvikling.

Alle udlån opdeles i tre grupper ved beregning af det forventede kredittab, idet de placeres i henholdsvis stadie 1, 2 eller 3, afhængigt af udviklingen i risikoen for kredittab.

Nedskrivningsmodellen indebærer, at et udlån på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives aktivet med et beløb svarende til det forventede kredittab i udlånets restløbetid (stadie 2). Hvis aktivet konstateres værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet uændret med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid. Udgangspunktet er 100 pct. nedskrivning, men denne kan reduceres baseret på en manuel vurdering.

Manuel nedskrivning foretages primært på nødlidende eller misligholdte engagementer. Den hyppigst forekomne årsag til konstatering af værdiforringelse er misligholdelse af afdragsbetalingerne. Herudover giver eksempelvis dødsfald eller gældssanering ligeledes anledning til en OIK-markering. Størrelsen på nedskrivningen beregnes med udgangspunkt i en individuel vurdering af kundens betalingsevne og -vilje.

Nedskrivningsberegningen sker i et system, der er udviklet og teknisk vedligeholdt af BEC. Her er der indlagt bankens kriterier for, hvornår der er sket en betydelig stigning i kreditrisikoen, og aktivet derfor skifter fra stadie 1 til stadie 2. Den definition af kreditforringet og misligholdelse, som banken anvender ved målingen af det forventede kredittab og ved overgang til stadie 3, stemmer overens med den definition, der anvendes til interne risikostyringsformål, ligesom definitionen er tilpasset kapitalkravsforordningens (CRR) definition på misligholdelse. Modelberegningen for eksponeringer i stadie 2 suppleres med et tillæg fra et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der er udviklet og vedligeholdt af LOPI.

Ultimo 2020 udgjorde bankens samlede nedskrivninger 20,4 mio. kr. Heraf udgjordes 2,8 mio. kr. af et ledelsesmæssigt skøn til dækning af eventuelle fremtidige kredittab som følge af Covid-19. Der henvises til PenSam Bank's årsregnskab for yderligere beskrivelse af det ledelsesmæssige skøn.

Alle foretagne nedskrivninger indgår i resultatopgørelsen under posten 'Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.'. I 2020 udgjorde de samlede nedskrivninger 0,1% af udlåns- og garantiporteføljen, hvilket svarer til niveauet for 2019.

Da PenSam Bank er en privatkundebank, ydes generelt ikke erhvervs-mæssige lån. Branchefordelingen foretages efter en eventuel momsregistrering hos privatkunderne, som den afspejles via opdateringer fra CPR-registret.

Tabel 9 nedenfor viser branchefordelingen af misligholdte og kreditforringede fordringer, mens tabel 10 og 11 viser de samlede nedskrivninger/hensættelser på hhv. udlån, garantier og uudnyttede kredittilsagn ultimo 2020.

Tabel 9. Misligholdte og kreditforringede fordringer fordelt på brancher, ultimo 2020.

Alle beløb i t. kr.	Misligholdte og kreditforringede fordringer	Nedskrivninger/hensættelser ultimo året	Udgiftsførte beløb vedr. nedskrivninger/hensættelser i løbet af perioden
Offentlige myndigheder	-	-	-
Erhverv	-	-	-
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	-	-	-
Industri og råstofudvinding	-	-	-
Energiforsyning	-	-	-
Bygge og anlæg	-	-	-
Handel	-	-	-
Transport, hoteller og restauranter	-	-	-
Information og kommunikation	-	-	-
Finansiering og forsikring	-	-	-
Fast ejendom	-	-	-
Øvrige erhverv	-	-	-
I alt erhverv	-	-	-
Private	17.103	12.918	6.628
I alt	17.103	12.918	6.628

Tabel 10. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris, ultimo 2020.

Alle beløb i t. kr.	2020
Akkumulerede nedskrivninger primo på udlån og tilgodehavender	25.094
Bevægelser i året	
Nedskrivninger i årets løb	8.314
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	7.115
Endeligt tabt (afskrevet) tidligere nedskrevet	6.588
Akkumulerede nedskrivninger ultimo på udlån og tilgodehavender	19.706

Tabel 11. Hensættelser til tab på garantier og uudnyttede kredittilsagn, ultimo 2020.

Alle beløb i t. kr.	2020
Akkumulerede hensættelser primo på garantier og uudnyttede kredittilsagn	616
Bevægelser i året	
Hensættelser i årets løb	665
Tilbageførsel af hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår	513
Endeligt tabt (afskrevet) tidligere hensat	40
Akkumulerede hensættelser ultimo på garantier og uudnyttede kredittilsagn	728

5. Markedsrisiko

5.1. Markedsrisikopolitik

PenSam Bank er karakteriseret ved at have et solidt indlånsoverskud, som er placeret i meget likvide fondsaktiver. Bankens investeringspolitik og dertil hørende retningslinjer angiver de af bestyrelsen fastlagte rammer for, hvilke investeringsaktiver banken må disponere over.

PenSam Bank ønsker at have en konservativ risikoprofil på investering af overskudslikviditeten, så den er værdisikker og ikke udsætter egenkapitalen for risiko for større tab.

5.2. Styring af markedsrisici

Det strategiske niveau for markedsrisici fastsættes ud fra den strategiske porteføljesammensætning og dertil hørende benchmark. Bestyrelsen har vedtaget rammer for hhv. renterisiko, kreditspændrisiko og koncentrationsrisiko på bankens investeringsaktiver.

Bankens investeringsaktiver er alle registreret i bankens fondsstyringssystem, ligesom der til brug for performancemåling sker en skyggeregistrering i PenSam koncernens fondsadministration.

Til bestyrelsesmøderne i PenSam Bank rapporteres om udviklingen på de finansielle markeder, investeringer, udnyttelse af rammer mv. i forbindelse med den almindelige ledelsesrapportering.

5.3. Markedsrisiko i handelsbeholdningen

PenSam Bank har ikke aktier eller valutapositioner i handelsbeholdningen, hvorfor markedsrisiko i handelsbeholdningen alene henføres til rente- og kreditspændrisiko.

Ultimo 2020 udgjorde renterisikoen i handelsbeholdningen 9 mio. kr. Dette svarer til 2,9% af bankens kapitalgrundlag.

Bankens solvensbehov for risici under markedsrisikoområdet fremgår af tabel 12 nedenfor.

Tabel 12. Opgørelse af kapitalgrundlagskrav vedr. markedsrisici, ultimo 2020.

Alle beløb i t. kr.	Kapitalgrundlagskrav (vægtet beløb)
Poster med positionsrisiko:	
Gældsinstrumenter	8.963
Aktier mv.	-
Råvarer	-
Poster med valutarisiko:	
Valutapositioner	73

5.4. Markedsrisiko udenfor handelsbeholdningen

PenSam Bank er ikke eksponeret mod renterisiko uden for handelsbeholdningen, da alt rentebærende ind- og udlån er variabelt forrentet. Banken er heller ikke eksponeret mod basisrisiko.

PenSam Bank har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutterne. PenSam Bank påtænker ikke at sælge disse aktier,

idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendige for at drive pengeinstituttet. Aktierne indgår derfor ikke i handelsbeholdningen.

6. Operationelle risici

6.1. Politik for operationelle risici

Bestyrelsen har vedtaget politik og retningslinjer for operationelle risici, som sætter rammerne for arbejdet med de operationelle risici, herunder definitionen af de operationelle risici.

6.2. Styring af operationelle risici

Alle operationelle hændelser indberettes og opsamles i et centralt system. Dette gælder også for hændelser, som kunne have udløst væsentlige tab, men ikke gjorde det (nærved tab). De registrerede hændelser indgår løbende i risikovurderinger, vurderinger af kontrolmiljøet samt i kapitalberegningerne for de operationelle risici.

Banken har outsourcet udvikling, drift og vedligeholdelse af informationsteknologi til BEC. Herudover er en del af bankens administration outsourcet til PenSam A/S. Der er fuld funktionsadskillelse.

7. Likviditetsrisiko

7.1. Politik for likviditetsrisiko

Bankens politik for likviditetsområdet og dertil hørende retningslinjer fastsætter grænser for likviditetsoverdækningen, som til enhver tid skal være betryggende stor i forhold til de lovmæssige krav. Likviditetspolitikken har desuden til formål at sikre, at den fornødne likviditet til at opretholde forretningsmodellen altid er til stede. Banken ønsker alene at være finansieret ved indlån, hvilket kræver en solid likviditetsoverdækning. Derfor er der fastlagt rammer for bankens likviditetsoverdækning i både et budgetteret og et stresset scenarie.

7.2. Styring af likviditetsrisiko

Banken har som følge af et solidt indlånsoverskud en stor overdækning af likviditet, og likviditetsstyringen er tilrettelagt med henblik på at sikre den fornødne likviditet til opfyldelse af de langsigtede mål.

Der gennemføres løbende stresstest af bankens likviditet for en tidshorisont på 12 måneder. Mindst én gang årligt udføres en omfattende stresstest af den langsigtede likviditetssituation.

Der sker endvidere løbende overvågning af likviditetssituationen, idet der rapporteres månedligt på bankens opfyldelse af LCR-kravet samt andre rammer fastlagt for likviditetsområdet. Endelig opgøres bankens likviditetspositioner på daglig basis.

Ultimo 2020 havde banken en likviditetsoverdækning på 1275% i forhold til LCR-kravet.

Bestyrelsen har vedtaget en genopretningsplan, som definerer konkrete tiltag til at genoprette bankens likviditetssituation i tilfælde af, at de fastlagte grænser for likviditetsoverdækningen overskrides.

8. Anvendelsesområde

PenSam Bank A/S
Jørgen Knudsens Vej 2
3520 Farum
CVR-nr. 13 88 46 76
Hjemsted Furesø, Danmark

Banken er et datterselskab uden egne døtre. Der foretages derfor ingen konsolidering.

PenSam Bank
Jørgen Knudsens Vej 2
3520 Farum

PenSam